บทที่ 2
งบแสดงฐานะการเงิน

ในการวิเคราะห์งบการเงินนั้น ข้อมูลที่ต้องนำมาใช้ในการวิเคราะห์ส่วนใหญ่จะมาจากงบแสดงฐานะการเงิน และงบกำไรขาดทุนของกิจการที่กำลังสนใจพิจารณาวิเคราะห์ จึงจำเป็นที่ผู้สนใจจะวิเคราะห์ต้องมีความเข้าใจในลักษณะของการจัดเรียงเนื้อหาของข้อมูลทางการเงิน ความหมายและข้อจำกัดของข้อมูลเหล่านั้น ดังนั้นผู้สนใจที่จะวิเคราะห์ข้อมูลที่มีเป้าหมายในการวิเคราะห์มาตั้งแต่เริ่มต้น ก็สามารถวางแผนที่จะจัดหาข้อมูลมาเพื่อการใช้งานตามวัตถุประสงค์ ซึ่งจะทำให้สะดวกต่อการใช้งาน ประหยัดทั้งเวลาและค่าใช้จ่าย เนื้อหาบทนี้จะกล่าวถึงรูปแบบของงบแสดงฐานะการเงิน การจัดประเภทรายการ การแสดงมูลค่าของแต่ละรายการ ตลอดจนความแตกต่างกันระหว่างค่าใช้จ่ายฝ่ายทุนและค่าใช้จ่ายในแต่ละงวดเวลาตามงวดบัญชี

งบแสดงฐานะการเงิน

งบแสดงฐานะการเงิน (Balance Sheet) เป็นรายงานทางการเงินที่จัดทำขึ้นเพื่อบ่งบอกถึงฐานะการเงินขององค์กร ณ วันใดวันหนึ่ง (เบญจวรรณ รักษ์สุธี, 2557) มีลักษณะเป็นการพิจารณา ณ เวลาที่หยุดนิ่ง ซึ่งในบางโอกาสจะเกิดการเข้าใจฐานะขององค์กรผิดไปจากความเป็นจริงได้ ยกตัวอย่างเช่น ณ วันสิ้นปีมีรายการเงินสดจำนวนมาก ไม่ได้หมายความว่ากิจการแห่งนั้นจะมีเงินสดมากตลอดปีที่ผ่านมาเป็นต้น งบแสดงฐานะการเงินนี้จะแสดงว่า ณ เวลานั้นๆ องค์กรมีสินทรัพย์ประเภทอะไรบ้าง เป็นมูลค่าอย่างละเท่าใด มีหนี้สินใดบ้าง แห่งละมากน้อยเพียงใด และมีเงินทุนหรือส่วนของผู้ถือหุ้นอีกเท่าใด ตามสมการในทางบัญชีที่ว่า

สินทรัพย์ = หนี้สิน + ส่วนของผู้ถือหุ้น

ดังนั้นงบแสดงฐานะการเงิน จึงใช้เป็นสิ่งบอกสถานะของกิจการว่า ณ เวลาที่พิจารณาอยู่นั้น กิจการมีสินทรัพย์ที่ได้มาจากแหล่งหนี้สิน และจากส่วนของผู้ถือหุ้นแหล่งละมากน้อยเท่าใด

การเตรียมข้อมูลในงบการเงินในการวิเคราะห์

ก่อนทำการวิเคราะห์งบการเงินในกิจการแห่งใดก็ตาม ผู้วิเคราะห์ต้องจัดเตรียมข้อมูลให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน ข้อมูลที่เป็นพื้นฐานที่สุดที่จะใช้ก็คืองบการเงินหรือรายการทางการเงินนั่นเอง การจัดเตรียมข้อมูลในงบการเงินเพื่อใช้วิเคราะห์ สามารถทำเป็นลำดับขั้นตอนได้ดังนี้ (เพชรี ขุมทรัพย์, 2555)

ขั้นที่ 1 จัดแบ่งรายการในงบแสดงฐานะการเงินออกเป็นกลุ่มๆ

ขั้นที่ 2 การแสดงมูลค่าสินทรัพย์ในงบแสดงฐานะการเงิน มูลค่าสินทรัพย์ที่ปรากฏในงบแสดงฐานะการเงินเพื่อการวิเคราะห์นั้นจะบันทึกไว้ในราคาทุนที่ได้มาแต่ครั้งอดีต

ตารางที่ 2.1 งบแสดงฐานะการเงินของบริษัท ปิยะธิดา จำกัด

บริษัท ปิยะธิดา จำกัด

งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2557

หน่วย: ล้านบาท

สินทรัพย์		หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	
เงินสด	30	เงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมธนาคาร	60
หลักทรัพย์ในความต้องการของตลาด	20	เจ้าหนี้การค้า	500
ลูกหนี้การค้าและตั๋วเงินรับ	1,150	ตั๋วเงินจ่าย	400
สินค้าคงเหลือ	800	ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	40
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	2,000	รวมหนี้สินหมุนเวียน	1,000
สินทรัพย์ถาวร	2,800	หนี้สินระยะยาว	2,500
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม	(280)	รวมหนี้สิน	3,500
รวมสินทรัพย์ถาวรสุทธิ	2,520	หุ้นสามัญ (200,000,000 หุ้น@ 5 บาท)	1,000
สินทรัพย์อื่น	480	กำไรสะสม	500
		รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	1,500
รวมสินทรัพย์	5,000	รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	5,000

รายการในงบแสดงฐานะการเงิน

รายการที่ปรากฏในงบแสดงฐานะการเงินฝั่งซ้ายหรือฝั่งสินทรัพย์นั้น ในที่นี้ขอแบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ สินทรัพย์หมุนเวียนและสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน ความแตกต่างที่สำคัญที่สุดระหว่าง 2 กลุ่มนี้ก็คือความสามารถในการเปลี่ยนสภาพให้กลายเป็นเงินสดได้เร็วหรือบ่อยครั้งกว่ากันนั่นเอง ในส่วนของสินทรัพย์หมุนเวียนก็ยังจัดเรียงลำดับในลักษณะเดียวกันนี้อีกเช่นกัน ตัวอย่างเช่นมักเชื่อกันว่าลูกหนี้จะเปลี่ยนสภาพเป็นเงินสดได้เร็วกว่าสินค้าคงเหลือ แต่ทั้งหมดของสินทรัพย์หมุนเวียนจะต้องเปลี่ยนสภาพเป็นเงินสดได้ในระยะเวลา 1 ปี ซึ่งเงินสดที่ได้รับกลับมาหรือที่มีอยู่นั้น กิจการก็จะนำไปจัดสรรเพื่อการลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียนต่อไป หรือเพื่อนำไปใช้ในการลงทุนในที่ดิน อาคาร อุปกรณ์ เพื่อใช้งานในระยะยาวต่อไป และคาดหวังผลตอบแทนที่จะทยอยย้อนกลับคืนมาในระยะเวลาข้างหน้าหลายๆปีเช่นกัน

สินทรัพย์หมุนเวียน

สินทรัพย์หมุนเวียน (Current Asset) หมายถึงสินทรัพย์ที่กิจการคาดว่าจะได้รับประโยชน์จากการขายไปแล้วได้รับเป็นเงินสด หรือใช้หมดไปภายใน 12 เดือนนับจากวันที่ในงบแสดงฐานะการเงินหรือภายในรอบระยะเวลดำเนินงานปกติ แล้วแต่ระยะเวลาใดจะยาวกว่า รอบระยะเวลาดำเนินงานปกติหมายถึง ระยะเวลาโดยเฉลี่ยที่เริ่มตั้งแต่ได้รับวัตถุดิบมาเพื่อผ่านกระบวนการต่างๆ

จนกระทั่งได้รับกลับมาในรูปของเงินสด หรือเครื่องมือทางการเงินที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ทันที (สถาบันพัฒนาความรู้ตลาดทุน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2558)

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

เงินลงทุนชั่วคราว

ลูกหนี้การค้า

ลูกหนี้ค่าจองหุ้น

สินค้าคงเหลือ

สินค้าคงเหลือ บางครั้งเรียกว่าสินค้าคงคลัง หมายถึง สินทรัพย์ซึ่งมีไว้เพื่อขายตามลักษณะการประกอบธุรกิจตามปกติ หรืออยู่ในระหว่างกระบวนการผลิตเพื่อให้เปลี่ยนสภาพเป็นสินค้าสำเร็จรูปเพื่อขาย หรือมีไว้เพื่อใช้ผลิตสินค้าหรือให้บริการ อาจกล่าวได้ง่ายๆว่าประกอบด้วย วัตถุดิบ งานระว่างทำ สินค้าสำเร็จรูป และบรรจุภัณฑ์ กิจการจะต้องบันทึกและแสดงมูลค่าสินค้าคงเหลือไว้ในราคาทุนหรือราคาตลาด แล้วแต่ราคาใดต่ำกว่าให้ใช้ราคานั้น (lower of cost or market) ทั้งนี้เป็นไปตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป (General accepted Accounting Principal: GAAP) กิจการสามารถกำหนดราคาทุนได้ตามสมมติฐาน (cost flow assumption) ที่ตนเองเห็นว่าเหมาะสมกับนโยบายการทำธุรกิจซึ่งมีหลายวิธี อย่างไรก็ตามกิจการต้องคำนึงถึงหลักการของความสม่ำเสมอและหลักการเปรียบเทียบกันได้ด้วย มิใช่เปลี่ยนหลักเกณฑ์ไปในทุกรอบบัญชี เพื่อให้เกิดประโยชน์ในประเด็นที่ต้องการ การกำหนดราคาทุนมีวิธีที่นิยมใช้คือ วิธีเฉพาะเจาะจง (Specification) วิธีเข้าก่อน ออกก่อน (First-in First-out: FIFO) วิธีเข้าหลัง ออกก่อน (Last-in First-out: LIFO) และวิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (Weighted average)

ตัวอย่าง เปรียบเทียบการคำนวณมูลค่าสินค้าคงเหลือของ บริษัท ปิยะธิดา จำกัด ดังนี้

ธันวาคม 1 ยอดยกมา 120 @ 62

3 ซื้อ 100 @ 65

8 ขาย 50

12 ขาย 80

18 ซื้อ 100 @ 70

22 ขาย 60

30 ขาย 80

สินค้าคงเหลือในเดือนธันวาคมที่คำนวณด้วยวิธีเข้าก่อน ออกก่อน (FIFO) มีวิธีการคำนวณตามตารางที่ 2.2 ต่อไปนี้

ตารางที่ 2.2 การคำนวณสินค้าคงเหลือด้วยวิธีเข้าก่อน ออกก่อน (FIFO)

วันที่	รับ	จ่าย	คงเหลือ
ธันวาคม 1	120 @ 62		120 @ 62
ธันวาคม 3	100 @ 65		120 @ 62 100 @ 65
ธันวาคม 8		50 @ 62	70 @ 62 100 @ 65

ธันวาคม 12		70 @ 62 10 @ 65	90 @ 65
ธันวาคม 18	100 @ 70		90 @ 65 100 @ 70
ธันวาคม 22		60 @ 65	30 @ 65 100 @ 70
ธันวาคม 30		30 @ 65 50 @ 70	50 @ 70 = **3,500**
ต้นทุนขาย		**17,440**	

สินค้าคงเหลือในเดือนธันวาคมที่คำนวณด้วยวิธีเข้าหลัง ออกก่อน (LIFO) มีวิธีการคำนวณตามตารางที่ 2.3 ต่อไปนี้

ตารางที่ 2.3 การคำนวณสินค้าคงเหลือด้วยวิธีเข้าหลัง ออกก่อน (LIFO)

วันที่	**รับ**	**จ่าย**	**คงเหลือ**
ธันวาคม 1	120 @ 62		120 @ 62
ธันวาคม 3	100 @ 65		120 @ 62 100 @ 65
ธันวาคม 8		50 @ 65	120 @ 62 50 @ 65
ธันวาคม 12		50 @ 65 30 @ 62	90 @ 65
ธันวาคม 18	100 @ 70		90 @ 65 100 @ 70
ธันวาคม 22		60 @ 70	90 @ 65 40 @ 70
ธันวาคม 30		40 @ 70 40 @ 65	50 @ 65 = **3,250**
ต้นทุนขาย		**17,960**	

จากตารางที่ 2.2 และ 2.3 สรุปได้ว่าวิธีเข้าก่อน ออกก่อน (FIFO) ของบริษัท ปิยะธิดา จำกัด มีมูลค่าสินค้าคงเหลือ ณ วันที่ 30 ธันวาคมเท่ากับ 3,500 บาท และมีต้นทุนขายในเดือนธันวาคมเท่ากับ 17,440 บาท ส่วนวิธีเข้าหลัง ออกก่อน (LIFO) มีมูลค่าสินค้าคงเหลือ ณ วันเดียวกันเท่ากับ 3,250 บาท และมีต้นทุนขายในเดือนธันวาคมเท่ากับ 17,960 บาท

สินค้าคงเหลือในเดือนธันวาคมที่คำนวณด้วยวิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (Weighted average) มีวิธีการคำนวณตามตารางที่ 2.4 ต่อไปนี้

ตารางที่ 2.4 การคำนวณสินค้าคงเหลือด้วยวิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (Weighted average)

วันที่	รับ	จ่าย	คงเหลือ	ต้นทุนเฉลี่ย @
ธันวาคม 1	120 @ 62		120	62
ธันวาคม 3	100 @ 65		220	63.36
ธันวาคม 8		50 @ 63.36	170	63.36
ธันวาคม 12		80 @ 63.36	90	63.36
ธันวาคม 18	100 @ 70		190	66.86
ธันวาคม 22		60 @ 66.86	130	66.86
ธันวาคม 30		80 @ 66.86	50	66.86
ต้นทุนขาย		**17,597.18**		

จากตารางที่ 2.4 สรุปได้ว่าวิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของบริษัท ปิยะธิดา จำกัด มีมูลค่าสินค้าคงเหลือ ณ วันที่ 30 ธันวาคมเท่ากับ 3,342.82 บาท (คำนวณจาก 50 @ 66.86) และมีต้นทุนขายในเดือนธันวาคมเท่ากับ 17,597.18 บาท

รายได้ค้างรับ

ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า

สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน

เงินลงทุนระยะยาว

เงินลงทุนระยะยาว หมายถึงเงินที่กิจการนำไปลงทุนเพื่อวัตถุประสงค์ในการควบคุมกิจการอื่น เพื่อหวังผลตอบแทนจากการลงทุน สร้างความสัมพันธ์ในเชิงธุรกิจ รวมทั้งเป็นการสร้างฐานการเติบโตของธุรกิจในอนาคต ลักษณะโดยทั่วไปของเงินลงทุนระยะยาวจะเป็นดังนี้

สินทรัพย์ถาวร

สินทรัพย์ถาวร เป็นสินทรัพย์ที่มีตัวตนและมีอายุการใช้งานมากกว่า 1 ปี ปกติมีไว้เพื่อใช้ในการดำเนินงานปกติและไม่มีวัตถุประสงค์ที่จะนำออกจำหน่ายแต่อย่างใด เช่นที่ดินมีไว้เพื่อเป็นที่ตั้งของสถานประกอบการ อาคารมีไว้ใช้เป็นสำนักงานและโรงงาน เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์มีไว้ใช้ในกระบวนการผลิตและการซ่อมแซม ยานพาหนะมีไว้เพื่อใช้ในการเดินทางและขนส่ง สินทรัพย์ถาวรโดยปกติเมื่อใช้งานไปก็จะเริ่มเสื่อมสภาพลงในทางกายภาพ รายการทางบัญชีที่ติดตามมาคู่กันก็คือการคิดค่าเสื่อมราคา (depreciation) นั่นเอง ทั้งนี้มีสินทรัพย์ถาวรเพียงรายการเดียวเท่านั้นคือที่ดินที่ไม่มีการคิดค่าเสื่อมราคา ทั้งนี้เพราะตามหลักเศรษฐศาสตร์ที่ดินไม่สามารถมีการเพิ่มขึ้นได้ ขณะที่ความต้องการของมนุษย์มีความต้องการเป็นเจ้าของที่ดินมากขึ้นตามจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น

ตัวอย่าง การวิเคราะห์และตีความราคาทุนของสินทรัพย์ถาวรที่เหมาะสมของ บริษัท แก้วเจ้าจอม จำกัด ที่ซื้อที่ดินเพื่อเป็นที่ตั้งโรงงานน้ำดื่มในราคา 150,000,000 บาท บนที่ดินผืนดังกล่าวมีตึกเก่าๆตั้งอยู่ 2 อาคาร ซึ่งมีกระบวนการที่จะรื้อถอนใช้เวลาถึง 6 เดือน และมีค่าใช้จ่ายในการนี้จำนวน 6,000,000 บาท ขณะที่จะสามารถขายเศษไม้ อิฐ และซากปูนได้เงินกลับมาจำนวน 1,050,000 บาท นอกจากนี้ยังมีค่าธรรมเนียมในทางกฎหมายในการร่างสัญญาซื้อขายอีก 780,000 บาท มีการจ่ายค่าสำรวจที่ดินให้กับบริษัทที่จะมาทำการรับเหมาสร้างอาคารหลังใหม่ไป 900,000 บาท จ่ายค่าแบบในการก่อสร้าง 30,000,000 บาท มีการทำประกันในที่ดินอีก 750,000 บาท และ

ทำประกันอาคารที่จะสร้างขึ้นใหม่อีก 300,000 บาท ผู้รับจ้างสร้างอาคารให้จะคิดค่าก่อสร้างอาคารทั้งหมด 1,125,000,000 บาท โดยให้บริษัท แก้วเจ้าจอม จำกัด สามารถแบ่งจ่ายได้ 2 งวด โดยที่จ่าย 600,000,000 บาทในสิ้นเดือนที่ 3 ส่วนที่เหลืออีก 525,000,000 บาท จะจ่ายให้เมื่องานเสร็จ กิจการมีต้นทุนค่าดอกเบี้ยในการก่อสร้างอาคารจำนวน 22,500,000 บาท

จากตัวอย่างบริษัท แก้วเจ้าจอม จำกัด แห่งนี้ นักวิเคราะห์การเงินจะต้องสามารถแจกแจงมูลค่าสินทรัพย์แต่ละรายการได้ดังนี้

มูลค่าที่ดินประกอบด้วยราคาซื้อ 150,000,000 + (ค่าใช้จ่ายในการรื้อถอนอาคารเก่า 6,000,000 บาท – เงินที่ได้จากการขายเศษไม้ อิฐ และซากปูน 1,050,000) + ค่าธรรมเนียมในทางกฎหมายในการร่างสัญญาซื้อขายอีก 780,000 บาท + การทำประกันในที่ดินอีก 750,000 บาท ทำให้ราคาที่ดินมีมูลค่ารวมเท่ากับ **156,480,000 บาท**

มูลค่าอาคารประกอบด้วยค่าสำรวจที่ดินให้กับบริษัทที่จะมาทำการรับเหมาสร้างอาคารหลังใหม่ไป 900,000 บาท + ค่าแบบในการก่อสร้าง 30,000,000 บาท + ทำประกันอาคารที่จะสร้างขึ้นใหม่ 300,000 บาท + ค่าก่อสร้างอาคารทั้งหมด 1,125,000,000 บาท + ค่าดอกเบี้ยในการก่อสร้างอาคารจำนวน 22,500,000 บาท ทำให้ราคาอาคารมีมูลค่ารวมเท่ากับ **1,178,700,000 บาท**

ด้วยเหตุที่สินทรัพย์ถาวรของแต่ละกิจการมีหลายรายการ แต่ละรายการก็มีสภาพความทนทานของการใช้งานที่แตกต่างกัน จึงมีวิธีการคิดค่าเสื่อมราคาหลายวิธีเพื่อให้สอดคล้องเหมาะสมกับลักษณะการใช้สินทรัพย์ถาวรนั้นๆ อนึ่งรายการที่น่าสังเกตุสำหรับการคิดค่าเสื่อมราคาก็คือรายการอาคารซึ่งตั้งอยู่บนที่ดินของกิจการเองก็ให้คิดค่าเสื่อมราคาตามอายุการใช้งาน แต่ถ้าเป็นกรณีอาคารที่ตั้งอยู่บนที่ดินเช่าตามสัญญาระยะยาว ให้คิดค่าเสื่อมราคาอาคารตามอายุการใช้งานของอาคารหรือตามสัญญาเช่า ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระยะเวลาใดสั้นกว่าให้ใช้เวลาที่สั้นเป็นเกณฑ์ ทั้งนี้ตาม **พระราชกฤษฎีกา ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยหักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สิน (ฉบับที่ 145) พ.ศ. 2527** ที่กระทรวงการคลังโดยกรมสรรพากรบังคับใช้กับกิจการนิติบุคคล กำหนดอัตราการตัดค่าเสื่อมราคาวิธีเส้นตรงไว้ดังนี้ (กลุ่มนักวิชาการภาษีอากร, 2558)

มาตรา 4 การหักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สินให้คำนวณหักตามระยะเวลาที่ได้ทรัพย์สินนั้นมาในแต่ละรอบระยะเวลาบัญชีในกรณีที่รอบระยะเวลาใดไม่เต็มสิบสองเดือนให้เฉลี่ยตามส่วนสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีนั้น ทั้งนี้ ไม่เกินอัตราร้อยละของมูลค่าต้นทุนตามประเภทของทรัพย์สิน ดังตาราง 2.5 ต่อไปนี้

ตาราง 2.5 อัตราการตัดค่าเสื่อมราคาตามประมวลรัษฎากร

(1) อาคาร	
อาคารถาวร	ร้อยละ 5
อาคารชั่วคราว	ร้อยละ 100
(2) ต้นทุนเพื่อการได้มาซึ่งแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่สูญสิ้นไปได้	ร้อยละ 5
(3) ต้นทุนเพื่อการได้มาซึ่งสิทธิการเช่า	
กรณีไม่มีหนังสือสัญญาเช่า หรือมีหนังสือสัญญาเช่าที่มีข้อกำหนดให้ต่ออายุการเช่าได้ โดยเงื่อนไขในการต่ออายุนั้นเปิดโอกาสให้ต่ออายุ	ร้อยละ 10

การเช่ากันได้ต่อ ๆ ไป

กรณีมีหนังสือสัญญาเช่าที่ไม่มีข้อกำหนดให้ต่ออายุการเช่าได้หรือมีข้อกำหนดให้ต่ออายุการเช่าได้เพียงระยะเวลาอันจำกัดแน่นอน	ร้อยละ 100 หารด้วยจำนวนปีอายุการเช่าและอายุที่ต่อได้รวมกัน

(4) ต้นทุนเพื่อการได้มาซึ่งสิทธิในกรรมวิธีสูตร กู๊ดวิล เครื่องหมายการค้า สิทธิประกองกิจการตามใบอนุญาต สิทธิบัตร ลิขสิทธิ์หรือสิทธิอย่างอื่น	
กรณีไม่จำกัดอายุการใช้	ร้อยละ 10
กรณีจำกัดอายุการใช้	ร้อยละ 100 หารด้วยจำนวนปีอายุการใช้
(5) ทรัพย์สินอย่างอื่น ซึ่งโดยสภาพของทรัพย์สินนั้นสึกหรอหรือเสื่อมราคาได้นอกจากที่ดินและสินค้า	ร้อยละ 20

การคิดค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ถาวร

การคิดค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ถาวร สามารถคิดได้หลายวิธี ขึ้นกับลักษณะการใช้สินทรัพย์ตามความเหมาะสม วิธีที่พบบ่อยคือวิธีเส้นตรง วิธีจำนวนผลผลิต วิธีจำนวนชั่วโมงการทำงาน วิธีผลรวมของจำนวนปี และวิธียอดลดลง

ตัวอย่าง บริษัท ปิยะธิดา จำกัด ซื้อเครื่องจักรขนาดเล็กมา 1 เครื่องในวันที่ 1 กรกฎาคม 2557 ในราคารวมค่าติดตั้งและค่าขนส่งเท่ากับ 60,000 บาท คาดว่าจะมีอายุการใช้งาน 10 ปี และมีราคาซาก 8,000 บาท นอกจากนี้ยังคาดว่าเครื่องจักรนี้จะสามารถผลิตสินค้าได้จำนวนทั้งสิ้น 273,000 ชิ้น มีอายุการใช้งาน 63,000 ชั่วโมง ในปี 2557 บริษัทแห่งนี้ใช้งานเครื่องจักร 7,150 ชั่วโมง และผลิตสินค้าได้ 32,300 ชิ้น จากข้อมูลข้างต้นสามารถคำนวณค่าเสื่อมราคาตามวิธีต่างๆได้ดังนี้

ค่าเสื่อมราคาวิธีเส้นตรง สำหรับปี 2557 เท่ากับ (60,000 – 8,000) / 10 = 5,200 บาท สำหรับ 12 เดือน ดังนั้นการที่กิจการใช้งานในปีนี้เพียง 6 เดือน จึงต้องคิดค่าเสื่อมราคาเพียง 2,600 บาท

ค่าเสื่อมราคาวิธีจำนวนผลผลิต สำหรับปี 2557 เท่ากับ

(60,000 – 8,000) x 32,300 / 273,000 = 6,152.38 บาท

ค่าเสื่อมราคาวิธีจำนวนชั่วโมงการทำงาน สำหรับปี 2557 เท่ากับ

(60,000 – 8,000) x 7,150 / 63,000 = 5,901.59 บาท

ค่าเสื่อมราคาวิธีผลรวมของจำนวนปี สำหรับปี 2557 มีวิธีการคำนวณดังนี้

ผลรวมของจำนวนปีตั้งแต่ปีที่ 1 ถึงปีที่ 10 คือ 1 + 2 + 3 + ... + 10 = 55

ก.ค. 2557 – ธ.ค. 2557 = (10 / 55) × 1 /2 × 52,000 = 4,727.27 บาท

ส่วนค่าเสื่อมราคาวิธีผลรวมของจำนวนปี สำหรับปี 2558 มีวิธีการคำนวณดังนี้

ม.ค. 2558 – มิ.ย. 2558 = (10 / 55) × 1 /2 × 52,000 = 4,727.27 บาท

ก.ค. 2558 – ธ.ค. 2558 = (9 / 55) × 1 /2 × 52,000 = 4,254.54 บาท

ดังนั้นค่าเสื่อมราคาวิธีผลรวมของจำนวนปี สำหรับปี 2558 = 8,981.81 บาท

สินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตน

ทรัพยากรธรรมชาติ หรือสินทรัพย์หมดเปลือง

รายจ่ายรอการตัดบัญชี

สรุป

ในการวิเคราะห์งบการเงินนั้น ข้อมูลที่ต้องนำมาใช้ในการวิเคราะห์ที่มาจากงบแสดงฐานะการเงิน การจัดประเภทรายการแสดงในงบแสดงฐานะการเงินฝั่งซ้ายหรือด้านสินทรัพย์ประกอบด้วยรายการสินทรัพย์หมุนเวียนได้แก่ เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด เงินลงทุนชั่วคราว ลูกหนี้การค้า สินค้าคงเหลือซึ่งมีการตีราคาได้หลายวิธี รายได้ค้างรับ ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนประกอบด้วย เงินลงทุนระยะยาวและสินทรัพย์ถาวรซึ่งมีการหักค่าเสื่อมราคาได้หลายวิธี สินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตน เช่นสิทธิบัตร ลิขสิทธิ์ เครื่องหมายการค้า และค่าความนิยม ทรัพยากรธรรมชาติหรือสินทรัพย์หมดเปลืองซึ่งมีการคิดค่าเสื่อมสิ้น และรายจ่ายรอการตัดบัญชี การแสดงมูลค่าของแต่ละรายการ ตลอดจนความแตกต่างกันระหว่างค่าใช้จ่ายฝ่ายทุนและค่าใช้จ่ายในแต่ละงวดเวลาตามงวดบัญชี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องการสื่อสารที่มากขึ้นจากรายงานผู้สอบบัญชีแบบใหม่ (ชาญชัย ตั้งเรือนรัตน์, 2558) ที่แสดงถึงการเตรียมข้อมูลในงบการเงินอย่างเป็นหมวดหมู่เพื่อรองรับการวิเคราะห์ทางการเงินอันเป็นสิ่งที่นักวิเคราะห์ทางการเงินต้องมีความเข้าใจเพื่อใช้ประกอบการวิเคราะห์กิจการต่อไป